

NAV (Nemzeti Adó- és Vámhivatal) ellenőrzési irányok 2011-ben

A Nemzeti Adó és Vámhivatal (a korábbi APEH jogutódjaként) törvényi kötelezettségének eleget téve, idén is, mint minden évben közzétette a 2011. évi ellenőrzési tevékenységének fő irányait, ezáltal biztosítva ezek széleskörű megismerhetőségét.

A korábban önálló tevékenységet végző adó- és vám szakterület szervezeti integrációja az erőteljesebb hatósági jelenlétet, a költségvetést károsító adózási magatartásokkal szembeni hatékonyabb fellépést, az adóbevételi szempontból kiemelt kockázatot jelentő gazdasági folyamatok gyorsabb feltárását és visszaszorítását hivatott elősegíteni.

Az idén stratégiai kérdés az ellenőrzésben, hogy az adóhatóság minél hamarabb fellépjen a jogellenesen ténykedő adózókkal szemben. Az ellenőrzésre történő kiválasztáskor, az ún. fiktív vállalkozások kiszűrése érdekében, már a vállalkozás alakulásának időszakájában kiemelt figyelmet és egyedi kockázatelemzést indokolnak az alábbi adózói jellemzők:

- Bejelentett székhelyet székhelyszolgáltató biztosítja (jogsabályi szigorítás várható a közeljövőben)
- Külföldi ügyvezetőnek nincs bejelentett lakcíme
- A megalakulást követően – különösen alacsony jegyzett tőke esetén- jelentős forgalom, illetve nagy összegű fizetendő és emellett közel azonos összegű levonható ÁFA bevallása (adóminimalizáló jellege miatt).

Az alakulást követően, a vállalkozás működésének időszakában a korábbi évek ellenőrzési irányainak továbbviteleként, fokozott figyelemmel követi majd az adóhatóság azokat a vállalkozásokat, amelyeknél a bevallások benyújtásának hiánya tapasztalható, gyakori a székhely-, illetékesség, illetve tulajdonosváltás, amelyeknél folyamatos működés mellett tartós veszteség mutatható ki, illetve a nagy összegben felhalmozott veszteségeket tagi kölcsönrel finanszírozzák és ezáltal az adóminimalizálás veszélye áll fenn.

A több országra kiterjedő csalások kockázata miatt, fokozott figyelem övezi majd az export-import ügyleteket lebonyolító cégeket, illetve azokat a vállalkozói/alvállalkozói kapcsolatrendszereket amelyek számlázási láncolatán, érdekmegosztásán alapuló szervezett csalásban való részvétel gyanúja merülhet föl (fiktív számlázás, körbeszámlázásos ügyletek és értékesítési láncok felderítése).

Az adóhatóság 2011. évi irányelve a revizorok már meglévő vizsgált területeit, az utólagos adóellenőrzések tekintetében a társasági és osztalékadót érintően meghatározott vizsgálati szempontokat számos új feladattal bővítette. A vállalati struktúra és piaci kapcsolatrendszer vonatkozásában fokozott hatósági ellenőrzés övezi majd a kapcsolt vállalkozások közötti ügyletek, valamint a transzferárak ellenőrzését. Ennek alapján 2011-től már nem csak a transzferár-nyilvántartások elkészítésére kötelezett nagyvállalatok, hanem a kis- és középvállalkozói kör is kaphat transzferár ellenőrzést egymás közti belföldi ügyleteire tekintettel. Bár ezek a vállalkozások nem kötelezettek transzferár-nyilvántartás elkészítésére, ettől még figyelniük kell arra, hogy a kapcsolt vállalkozásukkal megkötött szerződésükben a piaci árat alkalmazták-e.

Míg a transzferár-nyilvántartások vezetésének ellenőrzésére sor kerülhet az egyes adókötelezettségek vizsgálata körében, addig az utólagos ellenőrzések keretében már az alkalmazott ár, az ártartományok tartalmi vizsgálata kerül előtérbe, figyelemmel az ügyletek valós tartalmára és a felek valódi ügyleti szándékára. Az utólagos ellenőrzés során az adóhatóság elsősorban a kapcsolt vállalkozások közötti szolgáltatások és immateriális javak adásvételével, kölcsönök nyújtásával, eszközök bérletével, különféle jutalékokkal, jogdíjakkal és különleges pénzügyi műveletekkel összefüggő szokásos piaci ár megállapítását vizsgálja. Amennyiben egy vállalkozásnál jelentős összegű tőkeemelésre, tőketartalék bejelentésre, üzletrészvásárlásra vagy értékesítésre került sor, a magas bírságok elkerülése érdekében, szintén különös gondossággal ajánlott eljárni a transzferár dokumentáció elkészítésében.

Az idei évben nagyobb hangsúlyt fektet majd az adóhatóság a reklámköltségek és támogatások elszámolásának ellenőrzésére a társaságoknál, a fordított adózás szabályainak vizsgálatán belül pedig új feladatként jelenik meg az üvegházhatású gáz kibocsátására jogosító forgalomképes vagyoni értékű jog átruházásának vizsgálata, továbbá, a 2011. évtől kezdődően az ellenőrzési irányok magukba foglalják a vámra, jövedéki adóra és környezetvédelmi termékdíjra vonatkozó célkitűzéseket is.

A magyar gazdaság hagyományos szerkezeti adottságait figyelembe véve, valamint az egyes ágazatok GDP alapjául szolgáló bruttó hozzáadott értékhez történő hozzájárulás arányát, a 2010 év adóellenőrzési irányát folytatva, a 2011 év adóellenőrzései döntően a szolgáltatási szektort (ezen belül főként a piaci szolgáltatásokat: kereskedelem, javítás, vendéglátás, szállítás, raktározás, távközlés, pénzügyi tevékenység, ingatlanügyek és egyéb gazdasági szolgáltatás) fogják érinteni.